

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

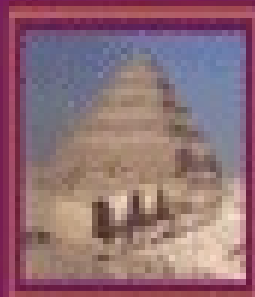
پایه‌های شناسایی قرآن کریم

(بررسی ۲۶ اثر باستانی در قرآن)

تألیف:

دکتر سید محمد حسین انزلی
مسجد نصرتی انزلی
پانگورن - دکتر محمد بهمنی

Archaeology in The Holy Qur'an

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

باستان شناسی قرآن کریم (بررسی 27 اثر باستانی در قرآن)

نویسنده:

محمد حسین قدرت

ناشر چاپی:

بیان جوان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	باستان شناسی قرآن کریم (بررسی ۲۷ اثر باستانی در قرآن)
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۱۱	تقدیم به:
۱۲	متن تأییدیه حضرت آیه الله محمد یزدی
۱۳	متن تأییدیه حضرت آیه الله مرتضی مقتدایی
۱۴	سخن ناشر:
۱۶	مقدمه
۱۷	عبرت از تاریخ در کلام علی
۱۹	باستان شناسی قرآن کریم
۲۱	سرآغاز باستان شناسی
۲۳	خط میخی در ایران باستان و جهان
۳۱	۱ - خانه کعبه
۳۴	۲ - قبر حضرت آدم و نوح علیهم السلام
۳۶	۳ - مسجد کوفه
۳۸	۴ - کشتی نوح
۳۹	گزارش بسیار جالب باستانشناسی شوروی درباره کشتی حضرت نوح
۶۳	۵ - نمرود پادشاه معاصر ابراهیم
۶۶	۶ - مسجد سهله
۶۸	۷ - شهر الخلیل
۷۰	۸ - قوم لوط
۷۴	۹ - ماجرای باستانی یوسف
۹۲	۱۰ - موسی و فرعون

۹۶	۱۱ - مجسمه فرعون رامسس دوم
۱۲۶	۱۲ - جسد فرعون آینه عبرت در تاریخ
۱۳۳	۱۳ - داود پیامبر
۱۳۴	۱۴ - سلیمان پیامبر جن و انس
۱۳۹	۱۵ - شهر اسقلان
۱۴۱	۱۶ - تمدن باستانی قوم سبأ
۱۴۵	۱۷ - الیاس پیامبر بنی اسرائیل
۱۵۳	۱۸ - ارمیای نبی و قوم بنی اسرائیل
۱۶۳	بُخْتُ التَّصْرِ
۱۶۹	۱۹ - کورش هخامنشی پادشاه پارسیان
۱۸۶	۲۰ - بابل دروازه خدا در دوران باستان
۱۸۸	۲۱ - یحیی پیامبر معاصر هرود
۱۹۰	۲۲ - مریم مقدس
۱۹۴	۲۳ - عیسی مسیح
۱۹۸	۲۴ - اصحاب کهف و امپراطور دقیانوس
۲۰۹	دقیانوس
۲۲۱	۲۵ - تمدن مصر باستان
۲۳۹	۲۶ - بیت المقدس (مسجد الاقصی) اولین قبله مسلمانان
۲۴۱	فهرست منابع:
۲۴۲	فهرست مطالب
۲۴۷	درباره مرکز

باستان شناسی قرآن کریم (بررسی 27 اثر باستانی در قرآن)

مشخصات کتاب

سرشناسه : قدرت، محمدحسین

عنوان و نام پدیدآور : باستان شناسی قرآن کریم: (بررسی 26 اثر باستانی در قرآن) = Archaeology in the holly Qur'an /تالیف محمدحسین قدرت، مصطفی قدرت؛ با نظارت محمد بیستونی.

مشخصات نشر : تهران : بیان جوان ، 1383.

مشخصات ظاهری : [223] ص.: مصور (رنگی). م س 15 × 10؛

شابک : 30000 ریال: 964-8399-30-1

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : کتابنامه: ص. [218]؛ همچنین به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر : بررسی 26 [بیست و شش] اثر باستانی در قرآن.

موضوع : قرآن -- آثار تاریخی.

شناسه افزوده : قدرت، مصطفی

شناسه افزوده : بیستونی، محمد، 1337 -

رده بندی کنگره : BP103/8/ق 4 ب 2

رده بندی دیویی : 297/159

شماره کتابشناسی ملی : م 83-37772

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فاپا

ص: 1

اشاره

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 2

قدرت، محمد حسین، باستان شناسی قرآن کریم (بررسی 27 اثر

باستانی در قرآن): Archaeology in the holly Quran/

تألیف محمد حسین قدرت، مصطفی قدرت؛ با نظارت محمد

بیستونی. -- تهران: بیان جوان، 1383.

222 ص.: مصور. ISBN : 964-8399-30-1

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

کتابنامه: ص. 217؛ همچنین به صورت زیر نویس.

1. قرآن -- آثار تاریخی. الف. قدرت، مصطفی. ب. بیستونی،

محمد، 1337 - ج. عنوان. د. عنوان: بررسی 26 [بیست و شش]

اثر باستانی در قرآن.

2 ب 4 ق/159/279/8/103BP

کتابخانه ملی ایران 37772 - 83م

عنوان: باستان شناسی قرآن کریم

مؤلفین: دکتر سید محمد حسین قدرت، ویراستاری، تایپ و صفحه آرایی: سهیلا شاکری، فاطمه سرزهی

حجة الاسلام سید مصطفی قدرت امور فنی و رایانه: روح الله کریمیان

نظارت و کارشناسی: دکتر محمد بیستونی چاپ و صحافی: چاپ و نشر سلیمانزاده

نوبت و تاریخ چاپ: سوم، سال 1388 شمارگان: 1500 نسخه

ناشر: انتشارات بیان جوان شابک: ISBN : 964-8399-30-1

هرگونه نسخه برداری و چاپ از این کتاب، با اخذ مجوز کتبی از مؤسسه قرآنی تفسیر جوان بلامانع است.

-

سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ

رَسُولِ اللَّهِ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَإِلَى مَوْلَانَا

وَ مَوْلَى الْمُؤَحِّدِينَ عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَإِلَى بَضْعَةٍ

الْمُصْطَفَى وَبَهْجَةِ قَلْبِهِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَإِلَى سَيِّدِي

شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، السَّبْطَيْنِ، الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَإِلَى الْأَيْمَةِ الشَّعَةِ

الْمَعْصُومِينَ الْمُكْرَمِينَ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ لِاسِيْمَا بَقِيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ وَوَارِثِ عُلُومِ

الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ، الْمَعْدِّ لِقَطْعِ دَابِرِ الظُّلْمَةِ وَالْمُدْخِرِ لِأَحْيَاءِ الْفَرَائِضِ وَمَعَالِمِ الدِّينِ،

الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ صَاحِبِ الْعَصْرِ وَالرَّامَانَ عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفَ فَيَا مُعَزَّ

الْأَوْلِيَاءِ وَيَا مُدْلِلَ الْأَعْدَاءِ أَيُّهَا السَّبَبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ قَدَّمَسْنَا

وَ أَهْلَنَا الصَّرَّ فِي غَيْبَتِكَ وَفِرَاقِكَ وَجِنَّا بِبِضَاعَةِ مُرْجَاةٍ مِنْ وَلَانِكَ وَ مَحَبَّتِكَ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ مِنْ مَنَّكَ وَ

فَضْلِكَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنَا بِنَظَرَةِ رَحْمَةٍ مِنْكَ

إِنَّا نَرِيكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

متن تأییدیه حضرت آیه الله محمد یزدی

رییس دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری و رییس شورای عالی مدیریت حوزه علمیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن کریم این بزرگ ترین هدیه آسمانی و عالی ترین چراغ هدایت که خداوند عالم به وسیله آخرین پیامبرش برای بشریت فرستاده است؛ همواره انسان ها را دستگیری و راهنمایی نموده و می نماید. این انسان ها هستند که به هر مقدار بیشتر با این نور و رحمت ارتباط برقرار کنند بیشتر بهره می گیرند. ارتباط انسان ها با قرآن کریم با خواندن، اندیشیدن، فهمیدن، شناختن اهداف آن شکل می گیرد. تلاوت، تفکر، دریافت و عمل انسان ها به دستورالعمل های آن، سطوح مختلف دارد. کارهایی که برای تسهیل و روان و آسان کردن این ارتباط انجام می گیرد هرکدام به نوبه خود ارزشمند است. کارهای گوناگونی که دانشمند محترم جناب آقای دکتر بیستونی برای نسل جوان در جهت این خدمت بزرگ و امکان ارتباط بهتر نسل جوان با قرآن انجام داده اند؛ همگی قابل تقدیر و تشکر و احترام است. به علاقه مندان بخصوص جوانان توصیه می کنم که از این آثار بهره مند شوند.

توفیقات بیش از پیش ایشان را از خداوند متعال خواهانم.

محمد یزدی

رییس دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری 1388/2/1

ص: 5

متن تأییدیه حضرت آیه الله مرتضی مقتدایی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

توفیق نصیب گردید از مؤسسه قرآنی تفسیر جوان بازدید داشته باشم و مواجه شدم با يك باغستان گسترده پرگل و متنوع که به طور یقین از معجزات قرآن است که این ابتکارات و روش های نو و جالب را به ذهن يك نفر که باید مورد عنایت ویژه قرار گرفته باشد القاء نماید تا بتواند در سطح گسترده کودکان و جوانان و نوجوانان و غیرهم را با قرآن مجید مأنوس به طوری که مفاهیم بلند و بارزش قرآن در وجود آنها نقش بسته و روش آنها را الهی و قرآنی نماید و آن برادر بزرگوار جناب آقای دکتر محمد بیستونی است که این توفیق نصیب ایشان گردیده و ذخیره عظیم و باقیات الصالحات جاری برای آخرت ایشان هست. به امید این که همه اقدامات با خلوص قرین و مورد توجه ویژه حضرت بقیت الله الاعظم ارواحنا فداه باشد.

مرتضی مقتدایی

به تاریخ یوم شنبه پنجم ماه مبارک رمضان المبارک 1427

ص: 6

قرآن کریم «هُدًى لِلنَّاسِ» (185 / بقره) است یعنی برای هدایت همه مردم نازل شده است. هر يك از گروه های مختلف مردم را براساس علاقه و شرایط سنی آنها می توان به نوعی باقرآن کریم ارتباط داد. یکی از مؤثرترین روش های انس جامعه باقرآن کریم انتشار پیام قصه های این کتاب آسمانی است. در راستای تحقق این روش کارساز، مؤسسه انتشاراتی بیان جوان گروه هایی را از بین جوانان علاقمند سازماندهی نموده و منابع پژوهشی و امکانات اینترنتی را به صورت رایگان در اختیار آنها قرار داده و آثار آنها را منتشر می کند.

کتابی که ما و شما هم اکنون در محضر نورانی آن هستیم حاصل تلاش جناب آقای دکتر سید محمد حسین قدرت و فرزند برومند ایشان جناب حجة الاسلام سید مصطفی قدرت می باشد. در این کتاب که نخستین «تفسیر موضوعی مصور قرآن کریم» می باشد. ضمن بررسی 26 اثر باستانی در لابلای آیات، توجه مخاطبین جوان را به پیام های اخلاقی، فکری، عاطفی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی داستان های تاریخی قرآن جلب می نماید. ویژگی بارز قصه های قرآن کریم واقعی بودن، حذف جزئیات، بهره گیری از هنر در نقل داستان ها و

شبهه زدایی در ذهن مخاطبین می باشد. برخی از وقایع باستانی در قرآن کریم در آیات متعددی تکرار شده است. انگیزه اصلی تکرار در قصه های قرآن، تکمیل تصویرها و افزودن به قدرت تجسم و عینیت از طریق آوردن عناصر نوبه تناسب فضای بازگویی هر قصه است. برترین مثال در این مورد، داستان حضرت موسی است که تقریباً حدود بیست بار در قرآن کریم ذکر شده است. (1)

مؤسسه انتشاراتی بیان جوان آثار پژوهشی و تحقیقی قرآن پژوهان جوان را در موضوعات جدید قرآنی چاپ و منتشر می نماید. علاقمندان می توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن 22589626 تماس بگیرند.

دکتر محمد بیستونی

رئیس مؤسسه قرآنی تفسیر جوان

تهران 1388/8/8 مصادف با سالروز ولادت

سلطان قلبها علی بن موسی الرضا علیه السلام

ص: 8

1- جهت آشنایی بیشتر با ویژگی های قصه های قرآن کریم، کتاب ارزشمند «تحلیل قصص قرآن» نوشته دانشمند فرزانه جناب آقای محمد شریفانی را مطالعه فرمایید.

توجه ویژه قرآن به درس های عبرت انگیز تاریخ گذشتگان بر هیچ مسلمانی پوشیده نیست. اسلام عزیز دین پاکی و پرهیزگاری و تکامل انسان از قبل از گهواره تا آخرین لحظات زندگی است .

قرآن کریم به علت وجود وجوه مشترك آسمانی از همه ادیان توحیدی دعوت به کلمه طیبه مشترك نموده که همان کلمه توحید است و در همه ادیان ابراهیمی اصیل یکسان است . امید است که این خدمت ناچیز مورد عنایت پروردگار مهربان و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام خصوصا حضرت بقیه الله الاعظم قرار گیرد .

سید محمد حسین قدرت - سید مصطفی قدرت

عبرت از تاریخ در کلام علی

علی: ای بندگان خدا شما را به تقوی و پرهیزگاری در برابر خدا سفارش می‌کنم همان خدایی که لباس های فاخر را به شما پوشانده و معاش و روزی را به فراوانی به شما ارزانی داشته است. اگر راهی به سوی بقا یا جلوگیری از مرگ وجود داشت حتما سلیمان بن داود آن را در اختیار می‌گرفت چرا که خداوند حکومت بر جن و انس را همراه نبوت و مقام بلند قرب و منزلت الهی به او عطا کرد.

اما آن گاه که پیمانۀ روزی او پر شد و مدت زندگیش کامل گشت تیرهای مرگ از کمان فنا به سوی او پرتاب شد و دار و دیار از او خالی گردید. خانه ها و مسکن های او بی صاحب ماندند و آن ها را گروهی دیگر به ارث بردند. (در هر حال) برای شما در تاریخ قرون گذشته درس های عبرت فراوانی وجود دارد.

ص: 10

كجائند عمالقه؟ و كجائند فرزندان آن ها؟ كجا هستند فرعون ها و فرزندان شان؟ اصحاب رسّ همان ها كه پيامبران را كشتند و چراغ پرفروغ سنن آن ها را خاموش و راه و رسم ستمگران و جباران را زنده ساختند كجائند؟

كجائند آن ها كه با لشكرهاي گران به راه افتادند و هزاران نفر را هزيمت دادند، سپاهيان فراوان گرد آوردند و شهرها بنا كردند؟(1)

ص: 11

1- نهج البلاغه، آستان قدس، فهرست الفبا، تاريخ .

قرآن کریم بخش وسیعی را به آغاز آفرینش جهان و انسان و درس‌هایی از تاریخ امم پیشین، پیامبران و پادشاهان اختصاص داده است و بیش از 13 بار به سیر و سیاحت در زمین برای مطالعه تاریخ پیشینیان تأکید کرده از جمله:

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ (يوسف/109)

فرمان به سیر و سیاحت در زمین (فِي الْأَرْضِ) و سپس نظرافکندن (فَيَنْظُرُوا) و مطالعه تاریخ مستند به اسناد و مدارک غیر مکتوب، یعنی باستان‌شناسی را مورد تأکید قرار می‌دهد.

از سوی دیگر قرآن تاریخ پیامبران، امم و ملوک را به صورت تابلوهایی زنده و متحرک بازسازی می‌کند. به طوری که وقایع «تاریخی» را به صورت وقایع «حال» درآورده و در بسیاری از موارد و "با" فعل (أَلَمْ تَرَ) مردم را به مشاهده حوادث تاریخی زنده ترغیب می‌کند، به عنوان نمونه می‌فرماید: أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ: آیا

نمی بینی که پروردگارت با قوم عاد چه کرد. (6 / فجر)

کاربرد فی الأَرْضِ (در زمین) به جای عَلَى الأَرْضِ (به روی زمین) برای مطالعه آثار تاریخی، شاید اشاره به حفّاری و کند و کاو در اندرون زمین باشد که لازمه باستان شناسی است، زیرا باستان شناسان با حفّاری، وضع آثار اشیای دفن شده در لایه های مختلف زمین را تشخیص می دهند. لایه های زمین های باستانی صفحات تاریخی واقعی و آیات باستانی است که ما می توانیم از روی آثار باقی مانده به بازسازی تاریخ واقعی بپردازیم. (1) نتیجه این بازسازی و تجزیه و تحلیل تاریخ، کشف روابط و سنت های الهی حاکم بر تاریخ و پی بردن به راز سقوط یا صعود دولت ها و ملت ها می باشد.

ص: 13

1- باستان شناسی و جغرافیای تاریخی قصص قرآن، استاد بی آزار شیرازی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی.

آغاز باستان شناسی علمی را باید در رمزگشایی کتیبه بیستون در ایران عزیز بدانیم زیرا در این کتیبه بسیار با ارزش سه زبان باستانی با خط میخی نگارش یافته است که عبارتند از: پارسی باستان، عیلامی و بابل باستان. با کشف رمز الفبای پارسی هخامنشی به کمک پارسی ساسانی دو زبان باستانی دیگر رمزگشایی شد و بدینوسیله بود که زبان، فرهنگ و تاریخ ملل خاور میانه بازشناسی گردید.

خط میخی در ایران باستان و جهان

طبق نظر کارشناسان خط میخی یکی از خطوط باستانی است که معمولاً به صورت تصاویری از میخ بر روی گل، سنگ، فلز، موم، چوب و مانند آن حک می گردید. این خط بیش از سه هزار سال بین ملل مختلف متداول بود و تا سال هایی قبل از میلاد حضرت مسیح به کار می رفته است. اولین بار قوم سومر این خط را ابداع کردند که برای نوشتن زبان سومری مورد استفاده قرار گرفت. سپس بوسیله اقوام اکاد، بابل و آشور مورد تقلید قرار گرفت. خط میخی در خاورمیانه رایج بود حتی در کشور مصر که از خط هیروگلیف غالباً استفاده می شد نیز به کار می رفت .

خط میخی در سوریه، آسیای صغیر و ایران نیز به کار رفته است، ایرانیان

تغییرات زیادی در 600 علامت خط میخی ایجاد کردند و آن را به 36 علامت تقلیل دادند که مبنای ایجاد تحول بزرگی در شیوه بکارگیری حروف الفبا در دنیا گردید. این خط ابتدا به صورت تصویری مورد استفاده قرار گرفت اما بعداً به دلایل عملی از خطوط راست به جای تصویر استفاده شد.

ص: 17

تصویر مقابل لوح گلی است که قدمت آن به 3400 سال قبل می رسد که از قوم اکاد بر لوح پخته به یادگار مانده است. قابل توجه این که جنس این الواح نسبت به کاغذ، چوب و فلزات با دوام تر است و بسیاری از سوابق تاریخی مربوط به اقوام نوح، ابراهیم و موسی علیهم السلام بر روی این الواح باقی مانده است.

یکی از الواح گلی که به نام گیلگمش معروف شده است واقعه طوفان نوح را شرح می دهد و لوح گلی دیگر مالیات فردی است به نام ابراهیم در شهر اور در زمان کلدانیان که احتمالاً مربوط به حضرت ابراهیم می باشد .

ص: 18

سنگ نوشته بیستون به خط میخی که به سه زبان پارسی، ایلامی، بابلی نگارش یافته است، به باستان شناسان اروپایی کمک نمود تا ابتدا به کمک خط و زبان پهلوی الواح دوران هخامنشی را رمزگشایی کنند، سپس به کمک سنگ نوشته های باقی مانده در بیستون زبان و خط ایلامی و بابلی را کشف کنند و از این طریق تاریخ اقوام و ملل جهان از اعماق خاک، اعصار و قرون بیرون کشیده شود.

ص: 20

خط هیروگلیف نیز با کمک همین کتیبه های باستانی رمزگشایی شد اما به علت تصویری بودن خط هیروگلیف تنها مفاهیم و معانی آن شناسایی شد.

اولین نوشته های هیروگلیف متعلق به سال های شش هزار و سیصد و شش (هزار و دویست سال قبل) می باشد. تصاویر هیروگلیف همانند حروف الفبا دارای صدای مشخصی نیستند بلکه تنها مفاهیم را به بیننده منتقل می کند. بدین ترتیب که از ترکیب چند تصویر يك مفهوم قراردادی در نظر گرفته می شود مانند تصاویری از پا برای راه رفتن و دست برای کار کردن و مانند آن.

ص: 22

1 - خانه کعبه

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ .

اولین خانه ای که برای مردم (و ستایش پروردگار) بنا شد در مکه است که در آن برکت و هدایت است برای جهانیان .

(96 / آل عمران)

اولین خانه را حضرت آدم حدود 7500 سال پیش برای پرستش خدای یگانه در مکه برپا نمود و حضرت ابراهیم و اسماعیل علیهم السلام آن را

ص: 24

2 - قبر حضرت آدم و نوح عليهم السلام

طبق روایات اسلامی قبر حضرت آدم و نوح عليهم السلام در دوردیف پشت قبر حضرت امیرالمؤمنین علی در نجف اشرف دفن شده اند.
[\(1\)](#)

ص: 27

1- حیات القلوب، صفحه 99 .

از امام صادق نقل است که منزل نوح و قوم او در شهری بود کنار فرات از جانب غربی شهر کوفه و نوح مردی بود درودگر. خداوند او را برگزید و پیغمبر گردانید و اول کسی که کشتی ساخت و بر روی آب جاری شد نوح بود. پس نوح کشتی را با دست خود می ساخت و چوب را از راه دور می آورد تا فارغ شد. قوم نوح، بت های سه گانه یَعُوْث و یَعُوْق و نَسْر را می پرستیدند و آنها را در مسجد کوفه نصب کرده بودند. (1)

ص: 29

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَسَّ مَاءَ أَقْلَعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ: و به زمین خطاب شد که فوراً آب را فرو بر و به آسمان امر شد که باران را قطع کن و آب خشک شد و حکم انجام یافت و کشتی بر کوه جودی قرار گرفت و فرمان هلاک ستمکاران در رسید. (44 / هود)

کوه جودی احتمالاً همان کوه آزارات است که در مرز ایران و ترکیه و ارمنستان واقع شده است. (1)

نمای کوه آتشفشان آزارات در مرز ایران و ترکیه و بقایای فسیل کشتی نوح در روستای اوزون دیچی در تصویر روبرو.

ص: 31

گزارش بسیار جالب باستانشناسی شوروی درباره کشتی حضرت نوح

مجله رسمی و پرتیراژ «اتقاد نیزوب» شوروی که بطور ماهانه منتشر می شود گزارش عجیب زیر را که هم از نظر باستانی بسیار ارزنده و جالب است و هم از نظر دینی عالی ترین دلیل بر عظمت قرآن و عقاید دینی ماست درج نموده است و به دنبال آن عده ای از نویسندگان انگلیسی، مصری، پاکستانی و... آن مقاله را از روسی به انگلیسی و عربی و اردو، ترجمه نموده و در مجله ها و روزنامه های محلی خود نقل کرده اند.

اینک ما خلاصه آن را با توضیح درباره ارزش علمی و دینی آن از نظر خوانندگان ارجمند می گذرانیم:

ص: 32

هنگامی که باستان شناسان روسی در منطقه ای معروف به «وادی قاف» (1)

ص: 33

1- طبق تصریح قرآن لنگرگاه کشتی نوح بعد از طوفان کوه جودی بوده با دعای صاحب «مراصد الاطلاع» و «منجد العلوم» این کوه در 40 کیلومتری شمال شرقی جزیره ابن عمر (شهر کوچکی است در سوریه مشرف به نهر دجله و به سال 961 توسط حسن بن عمر بن خطاب ثعلبی بنیان گذاری شده) می باشد و بنا به نقل دیگران (از جمله مؤلف بزرگوار تفسیر المیزان) لنگرگاه در آارات از جبال ارمنیه بین ایران و ترکستان روس واقع در دیار بکر از نواحی موصل بوده که البته همه این نظرات با وادی قاف در مسکو محل اکتشاف تخته ها سازش دارد چه اگر این محل یا نزدیک به این محل نبوده امکان دارد با مرور زمان بر اثر امواج دریا و تحولاتی که در طول چندین هزار سال رخ داده آن تخته ها در منطقه مزبور و در اعماق زمین قرار گرفته باشد.

مشغول حفاری و جستجوی آثار باستانی بودند در اعماق زمین به چند پاره تخته ای قطور و پوسیده ای برخوردند که بعداً معلوم شد این تخته ها قطعات جدا شده از کشتی نوح بوده و بر اثر تحولات دریائی و زمینی در طول حدود 5000 سال همچنان در دل زمین باقی مانده است برخورد به این تخته ها نظر محققین باستان شناس را آن چنان به خود جلب نمود، که دو سال دیگر به کنجکاوی و تعقیب عملیات حفاری خود پرداخته و بالاخره در همان منطقه به يك قطعه تخته دیگری برخوردند که به صورت لوحی طبق کلیشه زیر چندین سطر کوتاه از کهن ترین و ناشناخته ترین خطوط بر روی آن منقوش بود.

ص: 34

اما بسیار شگفت آور بود که این تخته لوح بدون اینکه پوسیده یا محجر شده باشد آن چنان سالم و دست نخورده باقی مانده که هم اکنون در موزه آثار باستانی مسکو در معرض دید توریست ها و تماشاگران خارجی و داخلی است.

بر اثر این اکتشاف اداره کل باستان شناسی شوروی برای تحقیق از چگونگی این لوح و خواندن آن هیئتی مرکب از هفت نفر از مهم ترین باستان شناسان و اساتید خط شناس و زبان دان روسی و چینی مأمور تحقیق و بررسی نموده که نام آن ها بدین گونه است:

1 - پروفیسور سولی نوف، استاد زبان های قدیمی و باستانی در دانشکده مسکو.

2 - ایفاهان خینو دانشمند و استاد زبان شناس در دانشکده لولوهان چین.

ص: 35

3 - میشانن لوفارنک مدیرکل آثار باستانی شوروی.

4 - تانمول گورف استاد لغات در دانشگاه کیفزو.

5 - پروفسور دی راکن استاد باستان شناس در آکادمی علوم لنین.

6 - ایم احمد کولا مدیر تحقیقات و اکتشافات عمومی شوروی.

7 - میچر کولتوف رئیس دانشکده استالین.

این هیئت پس از 8 ماه تحقیق و مطالعه و مقایسه حروف آن با نمونه سایر خطوط و کلمات قدیم متفقا گزارش زیر را در اختیار باستان شناسی شوروی گذاشت.

1 - این لوح مخطوط چوبی از جنس همان پاره تخته های مربوط به کاوش های قبلی و کلاً متعلق به کشتی نوح بوده است منتها لوح مزبور مثل سایر تخته ها آن

ص: 36

قدرها پوسیده نشده و طوری سالم مانده که خواندن خط های آن به آسانی امکان پذیر می باشد.

2 - حروف و کلمات این عبارات به لغت سامانی یاسامی است که در حقیقت ام اللغات (ریشه لغات) و بسام بن نوح منسوب می باشد.

3 - معنای این حروف و کلمات بدین شرح است:

ای خدای من! و ای یاور من!

به رحمت و کرمت مرا یاری نما!

و بپاس خاطر این نفوس مقدسه:

محمد

ایلیا (علی)

ص: 37

شیر (حسن)

شیر (حسین)

فاطمه

آنان که همه بزرگان و گرامی اند

جهان به برکت آن ها برپاست

به احترام نام آن ها مرا یاری کن

تنها توئی که می توانی مرا به راه راست هدایت کنی.

بعدا دانشمند انگلیسی این ایف ماکس استاد زبان های باستانی در دانشگاه منچستر ترجمه روسی این کلمات را به زبان انگلیسی برگردانید
و عینا در این مجله ها و روزنامه ها نقل و منتشر گردیده است:

ص: 38

1 - مجله هفتگی «ویکلی میرر» لندن شماره مربوط به 28 دسامبر 1953 م

2 - مجله استاد انگلیسی لندن مربوط به کانون دوم 1954 م

3 - روزنامه سن لایت منتشره از منچستر شماره مربوط به کانون دوم 1954 م

4 - روزنامه «ویکلی میرر» تاریخ یکم شباط 1954

5 - روزنامه «الهدی» قاهره مصر تاریخ 30 مارس 1953 م

سپس دانشمند و محدث عالی مقام پاکستانی حکیم سید محمود گیلانی که يك موقع مدير روزنامه اهل الحدیث پاکستان و نخست از اهل تسنن بوده و بعدا از روی تحقیق به آئین تشیع گرائیده آن گزارش را به زبان اردو در کتابی به نام

ص: 39

«ایلیا مرکز نجات ادیان العالم» ترجمه و نقل کرده است. (1)

آن گاه مجله «بذره» نجف در شماره های شوال و ذوالقعدة 1385 سال اول صفحه 78 الی 81 زیر عنوان نام های مبارکی که حضرت نوح بدان توسل جست از اردو به عربی ترجمه و نقل کرده است.

اکنون لازم می نماید به طور فشرده توجه خوانندگان ارجمند را به نکاتی چند معطوف نمائیم تا بیشتر به ارزش علمی و تاریخی این اکتشاف باستانی معتقد شوند:

1 - آن که اکتشاف این تخته ها و لوح یکی از دلایل بر اصالت و واقعیت

ص: 40

1- کتاب «الیا...» به زبان اردو ضمن 45 صفحه به عنوان چهل و دومین نشریه دارالمعارف.

داستان های قرآن مجید و احادیث دینی است که مشروحاً حاکی از قضیه کشتی نوح و ماجرای غرق شدن آن است هم چنان که مورخان اسلامی و غیراسلامی نیز نوشته اند.

2 - آن که معتقدات شیعه درباره اهل بیت از روی تمایلات و اغراض شخصی رهبران شیعی و مؤلفین نیست بلکه بر مبنای يك سلسله حقایق علمی و واقعیت های تاریخی است که شیعه خود را ناگزیر از تسلیم در پابند شدن به آن دیده و در نتیجه پیروی اهل بیت را انتخاب کرده است.

بدیهی است استمداد نوح پیامبر از خاندان رسالت و نقش نام های آنان بر کشتی چندین هزارسال قبل از نزول و پیدایش اسلام و انشعاب مسلمانان به فرقه های مختلف و متضاد شیعه و سنی بوده و جز از روی الهام از مبدأ اعلی و

ص: 41

اشاره غیبی به هیچ چیز نمی توان آن را تفسیر کرد.

درست است که حضرت نام های مقدس «محمد، علی، حسن، حسین و فاطمه» را به عنوان دعا و به عنوان تبرک نقش بر لوح نمود اما در حقیقت این يك پیش گویی عجیب از دوران های خیلی دور و دراز درباره پیدایش خاندان وحی و رسالت بوده است که با فاصله حدود 5000 سال پس از طوفان قدم به عرصه گیتی گذاشتند.

ص: 42

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَيْهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالسَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

آیا ندیدی (در تواریخ پادشاهی) آن که در یکتایی خدا با ابراهیم به جدل پرداخت چون ابراهیم گفت: خدای من زنده می کند و می میراند او گفت: من هم زنده می کنم و می میرانم ابراهیم باز گفت: که خداوند خورشید را از طرف مشرق برآورد تو اگر توانی از مغرب بیرون آر. آن نادان کافر عاجز ماند که خدا راهنمای ستمکاران نخواهد بود. (258 / بقره)

تصویر همورابی که به اعتقاد بعضی از باستان شناسان معاصر

با حضرت ابراهيم بوده و به احتمال زياد همان نمرود مي باشد. (1)

ص: 57

1- دائرة المعارف انكارتا .

این مسجد مقدّس خانه حضرت ابراهیم و حضرت ادريس و حضرت خضر عليهم السلام بوده است و در آینده نزدیک انشاءالله خانه حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خواهد بود. (1)

ص: 59

1- مفاتيح الجنان، 664، چاپ پیام آزادی .

7 - شهر الخلیل

حضرت ابراهیم در شهر اور و در زمان کلدانیان به دنیا آمده و طبق نظر کارشناسان آن حضرت همزمان با پادشاه معروف بابل همورابی در حدود سال 1700 قبل از میلاد می زیسته .

او با حضرت لوط از بابل به کنعان مهاجرت می نماید و حضرت لوط را از اسارت پادشاه عیلام و سپاهیانش نجات می دهد . قبر حضرت ابراهیم و خانواده اش در يك غار در شهر الخلیل قرار دارد که در کنار آن مسلمانان يك مسجد و یهودیان يك کنیسه بنا کرده اند .

ص: 61

8 - قوم لوط

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ. إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ

قوم لوط بیم دهندگان را تکذیب کردند. ما هم بر آن ها سنگ باران را فرو فرستادیم جز خاندان لوط که در وقت سحر آنها را نجات دادیم (33 و 34 / قمر).

ص: 63

9 - ماجرای باستانی یوسف

9 - ماجرای باستانی یوسف (1)

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ

هنگامی که یوسف به پدرش گفت: ای پدرم یازده ستاره و ماه و خورشید را دیدم که سجده ام می کنند. (4 / یوسف)

ص: 67

1- این فراز از بحث بر اساس تحقیقات دو نفر از باستان شناس های معروف بنام آقای ران ویات و خانم ماری نل ویات تدوین شده است.

قَالُوا إِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَ هَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ (90 / يوسف)
گفتند: آیا تو حقیقتاً یوسفی؟ گفت: من یوسفم و این برادر من است خداوند به ما نعمت داد همانا هرکس تقوی پیشه کند و صبر کند پس
خداوند مزد نیکوکاران را تباہ نمی سازد.

ص: 69

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِيَمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عِجَافٍ وَ سَبْعِ نَبَاتٍ خُضْرٍ وَأُخْرَىٰ بِسَبْتٍ لِّعَلَىٰ أَرْجَعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ (46 / يوسف)

ای یوسف! ای بسیار راستگو! اعلام نما به ما تعبیر این که هفت گاو فربه که هفت گاو لاغر را می خورندشان و هفت خوشه گندم سبز و هفت گندم خشک که بر گردم به سوی مردمان تا ایشان آگاه شوند.

ص: 71

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهَا إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ

گفت: بکارید هفت سال بر عادت مستمر پس آنچه را درویدید پس واگذارید در خوشه اش مگر اندکی از آن چه می خورید. (47 / یوسف)

کتیبه باستانی به خط هیروگلیف که 7 سال قحط سالی بعد از هفت سال فراوانی را شرح می دهد .

ص: 73

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ اَسْتَخْلِصُهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ اٰمِيْنٌ

و پادشاه گفت : بیاورید او را نزد من تا مخصوص گردانمش برای خودم پس چون سخن کرد با او گفت: به درستی که تو امروز نزد ما با منزلت و امینی . (54 / یوسف)

ص: 75

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

و این چنین مقام دادیم یوسف را در زمین که هر کجا می خواهد منزل گزیند به رحمت خود می رسانیم هر که را که خواهیم و اجر نیکوکاران را ضایع نمی کنیم . (56 / یوسف)

ص: 77

هَلْ أَتَيْكَ حَدِيثُ مُوسَى . إِذْ نَادِيَهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى . إِذْ هَبَّ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى

آیا داستان موسی به تو رسیده است؟ در آن هنگام که پروردگارش او را در سرزمین مقدس «طوی» صدا زد (و گفت:). به سوی فرعون برو که طغیان کرده است. (15 - 17 / نازعات)

کوه سینا یا جبل موسی در شبه جزیره سینا در شمال شرقی مصر بین خلیج سوئز و خلیج عقبه به عنوان یک کوه مقدس در دامنه خود دارای صومعه ای بسیار قدیمی است که در قرن ششم میلادی به دست امپراطور ژوستینین بنا نهاده شده که هنوز هم زیارتگاه مسیحیان جهان می باشد. الواح ده فرمان اولین قوانین یهود در این کوه نازل شده است .

ص: 85

حضرت موسی حدوداً 1300 سال قبل از میلاد از نسل حضرت ابراهیم در مصر به دنیا آمده، نجات بخش قوم بنی اسرائیل و آورنده تورات و بنیانگذار قوانین اصلی دین یهود دارای نفوذ بسیار مؤثری در تاریخ بشری به طور مستقیم و غیرمستقیم بوده است به علت اهمیت مبارزه آن حضرت با فرعون و به عنوان نمونه بارز يك مبارزه الهی با متکبران در بسیاری از سوره های قرآن زوایای زندگی و مبارزه او با فرعون به طور کامل آمده است. مطالعه سرگذشت آن حضرت الهام بخش صالحان و توده های عظیم مردم در طول تاریخ بوده است.

نجات بنی اسرائیل از یوغ بردگی فرعون، هامن و اشراف الگوی بسیار مناسبی است که متأسفانه در دنیای غرب به دست فراموشی سپرده شده است. الگوی آسمانی نجات بخش او برگرفته از روش مبارزه حضرت ابراهیم علیه

نمرود است که به نوبه خود سنت همه پیامبران آسمانی و جانشینان بوده است.

آیات 9 تا 80 سوره طه شیوه مبارزه با فرعون و یارانش را شرح داده و در آغاز چنین آمده است: وَ هَلْ آتَيْكَ حَدِيثُ مُوسَى. إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٌ عَلَى النَّارِ هُدًى

ای رسول ما آیا داستان موسی را می دانی. آن گاه که موسی آتش را دید و به اهل خود گفت اندکی مکث کنید از دور آتشی را دیده ام باشد که پاره ای از آن آتش را بر شما بیاورم و یا از آن آتش راهی را بیاییم. (9 و 10 / طه)

ص: 87

در آیات 24 و 25 سوره نازعات در شرح حالات فرعون آمده است:

فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى . فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْأَخْزَةِ وَالْأُولَى (24 - 25 / نازعات) .

گفت منم خدای بزرگ شما خدا هم در اثر این غرور و سرکشی او را به عقاب دنیا و آخرت گرفتار کرد .

11 - مجسمه فرعون رامسس دوم

رامسس دوم یا رامسس کبیر در سال 1224 تا 1314 قبل از میلاد در سن 22 سالگی به فرمانروایی کشور مصر رسید و تا سن نود سالگی به عنوان بزرگترین و مقتدرترین فرعون مصر حکومت جابرا نه ای داشته

ص: 89

است. نام یونانی این فرعون مصر سسوستریس بوده است .

ص: 90

او سومین پادشاه از نوزدهمین سلسله فراعنه مصر بوده است. نام پدرش ستی و نام مادرش ملکه توپا بوده است. نفرتی معروف ترین ملکه رامسس دوم بوده است. همسران دیگر او ایستتوفرت و ماتته فرور بوده اند که نفر اخیر شاهزاده کشور هاتی بوده است. گفته می شود که فرعون 200 فرزند از همسران متعدّدش داشته است. نام بعضی از فرزندانش پرنس بینتاه که به گفته مورخین همسر پدرش بوده و ستاخت و فرعون مرینتاه و پرنس خام وست بوده اند.

فرعون کشورگشایی های فراوانی در فلسطین، لبنان، سوریه و ترکیه داشته است. در 3290 سال قبل در چهارمین سال حکومتش بر علیه کشور هیتی بر پادشاه مواتالیس غلبه نمود، آثار به جای مانده از فرعون بسیار متعدد بوده و

ص: 92

تعداد زیادی مجسمه از خود به جای گذاشته است و مجموعه آثار او بیش از هر فرعون دیگر در مصر بوده است مومیایی این فرعون در دیر البیاری در سال 1881 کشف شده است و پنج سال بعد جسدش در موزه قاهره گذاشته شد که با سیل جمعیت مشاهده کننده مواجه شد.

ص: 93

این تصویر خدای خدایان مصری است به نام «آمون را» که از ترکیب «آمون» خدای شهر تبس و «را» خدای خورشید تشکیل شده است. در تصویر بالا «آمون را» به شکل يك عقاب نقاشی شده که نقش خورشید بر بالای سر او قرار دارد. تصویر مقابل در شهر باستانی لکسور در 3300 سال قبل نقاشی شده است. از این نمونه اشیاء می توان به پیشرفت تمدن مصر باستان از نظر هنر و صنعت پی برد.

ص: 96

وَ اتْرَكَ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ

و دریا را به آرامی ترك كن آنها لشكري هستند كه غرق خواهند شد. (24 / دخان)

يكي از جالب ترين آثار باقى مانده از عبور قوم بنى اسرائيل از مصر به عربستان از طريق دريائى سرخ كم عمق بودن نسبى محل عبور بنى اسرائيل از درياست ، به طوري كه تصاوير هوائى و ماهواره اى آب هاى شفاف و كم عمق تر در محل عبور از دريا به خوبى مشخص مى باشد . جالب تر اينكه آثار باقى مانده از لشكر غرق شده فرعون نيز در همين آبهاى نسبتا كم عمق تر پيدا شده است .

ص: 98

در این تصویر چرخ ارابه ای مشاهده می شود که در دریای سرخ نزدیک شبه جزیره نویبه در ساحل عربستان سعودی در قعر دریا قرار دارد که اندازه يك چرخ ارابه در 3300 قبل می باشد. این چرخ از فلز الکتروم که آلیاژی از طلا و نقره می باشد ساخته شده است. در زیر این پوشش فلزی چوب بکار رفته است که مجموعاً بخشی از چرخ ارابه يك افسر مصری در دوره فراعنه را تشکیل می داده است. چوب این چرخ ارابه به مرور زمان پوسیده شده و از بین رفته است. جویندگان این اثر تاریخی با ارزش برای جلوگیری از خرد شدن آن از دولت عربستان درخواست نمودند تا اطراف چرخ را خاک برداری کنند که با مخالفت دولت سعودی همراه بود. همان گونه که در شکل مشاهده می شود این چرخ دارای چهار پره بوده است که قسمت مرکز را به بخش بیرونی آن متصل می نماید.

مرکز این چرخ به محور ارابه متصل بوده و همانطور که در تصویر مشاهده می شود یکی از پره ها با مقدار کمی مرجان پوشیده شده است و مابقی چرخ بدون پوشش باقی مانده است. علت آن است که فلز الکتروم محیط مناسبی برای رشد مرجان نیست.

در این تصویر که یک چرخ دیگر ارابه را نشان می دهد مقدار زیادی مرجان رشد نموده است بدین دلیل که این چرخ عمدتاً از چوب ساخته شده است که محیط مناسبی برای رشد مرجان می باشد.

به شکل مدور این چرخ که به خوبی نمایان است توجه کنید که نشان دهنده وجود یک چرخ ارابه می باشد گرچه چوب آن به مرور زمان پوسیده و نابود شده است، اما رشد مرجان باعث شده که شکل چرخ در زیر لایه مرجانی حفظ شود.

مرجان در این چرخ به طرف بالا نیز رشد نموده و علاوه بر مرکز چرخ بر روی محور چرخ نیز رشد نموده است.

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ

پس امروز نجات می دهیم بدنت را تا باشی برای آیندگان نشانه ای و همانا بسیاری از مردم از نشانه های ما غافلند. (92 / یونس)

یکی دیگر از معجزات قرآن کریم راجع به جسد فرعون است. زمانی که فرعون همراه با سپاهیانش حضرت موسی علیه السلام را در دریا دنبال می کنند به امر خداوند متعال حضرت موسی عصای خود را به دریا می زند آب دریا شکافته شده در بین آن مسیری برای عبور موسی و یارانش هموار می شود. آنها عبور می کنند ولی پس از ورود فرعون و لشکریانش که در تعقیب قوم بنی اسرائیل بودند، دو طرف دریا دوباره به هم پیوسته و تمام لشکریان فرعون در دریا غرق

ص: 119

می شوند. این ماجرا در انجیل به گونه ای ذکر شده که گویی فرعون به سمت دریا نرفته و غرق نشده و در تورات نیز گفته می شود که فرعون غرق شده ولی هیچ اشاره ای به سرنوشت فرعون پس از غرق شدن نشده است. اما قرآن کریم بیان می کند که ما جسد فرعون را پس از غرق شدن از دریا گرفتیم تا عبرتی برای نسل های آینده باشد. در حدود 100 سال پیش که جسد فرعونیان را در اهرام ثلاثه مصر کشف کردند در میان این اجساد یکی از جسد ها از همه سالم تر و شاداب تر بود، پس از تحقیق مشخص شد که آن جسد متعلق به همان فرعون است که حضرت موسی را در دریا دنبال کرده است این جسد هم اکنون در موزه قاهره نگهداری می شود.

چند سال پیش می خواستند مومیایی جسد فرعون را برای ترمیم به فرانسه بفرستند چون در آن جا با تجربه ترین دانشمندان باستان شناسی را دارد. هدف از ارسال مومیایی فرعون به کشور فرانسه آن بود که اولاً مطمئن شوند جسد

متعلق به فرعون هم‌عصر با موسی علیه السلام است، ثانیاً آن را بازسازی و مرمت کنند. این جسد زیر نظر پزشک جراح مشهور به نام موریس بوکای قرار گرفت. او تمام توجهش این بود که ببیند جسد فرعون چگونه هلاک شده است؟ وقتی قطعه ای کوچک از جسد را به لابراتوار منتقل و تحت آزمایش قرار می دهند متوجه می شوند که نمک دریا روی جسد مانده پس در دریا غرق شده و چون جسد سالم است حتماً آن را در همان روز غرق شدن از دریا خارج نموده و آن را مومیایی کرده اند و این نتیجه گیری را به عنوان یک کشف بزرگ تلقی می کنند. اما برخی افراد به این پزشک گفتند که زیاد روی این مسأله کار نکن! چون مسلمانان می گویند در قرآن ما این موضوع قبلاً تشریح شده است. اما او آن را رد کرده و گفته است که قرآن مربوط به 1400 سال پیش است، اما این جسد 100 سال پیش کشف شده. این مسأله افکار او را هم چنان مشغول نگه داشته بود. در یک همایش پزشکی در عربستان کشف خود را تشریح می کند. مدتی بعد یک پزشک مسلمان

قرآن را آورده و به وی می گوید چیزی که شما اخیراً کشف کرده اید 1400 سال پیش در قرآن به وضوح ذکر شده است و آیه آن چنین است: «فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ آيَةً...» (92 / یونس). کلمه «الْيَوْمَ» نشان می دهد که جسد فرعون همان روز غرق شدن از آب گرفته شده است و خدا برای عبرت آیندگان آن را بیرون از آب قرار داده و به طوری که در جسد مشخص است موهایش کاملاً پیداست!!

موریس بوکای بلافاصله تقاضا می کند تا تورات و انجیل را نیز بیاورند، وقتی دقیق می شود می بیند که در آن ها نوشته نشده که جسد از آب گرفت شده

اما در قرآن کاملاً آن را می بیند او همان جا ایمان آورده و مسلمان می شود بعدها کتابی به نام «تورات، انجیل، قرآن و علم» می نویسد.

إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُدَ فَفَزَعَهُ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ

هنگامی که (بی هیچ مقدمه) بر او وارد شدند و او از مشاهده آن‌ها وحشت کرد، گفتند: نترس، دو نفر شاکی هستیم که یکی از ما بر دیگری تعدی کرده، اکنون در میان ما به حق داوری کن و ستم روا مدار و ما را به راه راست هدایت فرما. (22 / ص)

حضرت داود در سنین جوانی به چوپانی برای پدر خود اشتغال داشت و حدوداً در سال 1000 قبل از میلاد باایمان قوی با جالوت قهرمان بت پرست فلسطینی جنگید و با سلاح اندک بر حریف قوی پیکر خود غلبه نموده و فرماندهی سپاه بنی اسرائیل را به تدریج به عهده گرفت و بعد از طالوت به پادشاهی بنی اسرائیل رسید.

در کتاب آسمانی قرآن به کرات از فداکاری‌ها و عبادات حضرت داود یاد شده است.

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ

ما «سلیمان» را به داوود بخشیدیم ، چه بنده خوبی، چراکه همواره به سوی خدا بازگشت می کرد (و به یاد او بود). (30 / ص)

حضرت سلیمان نبی دومین فرزند ذکور حضرت داود بوده است که در سال های 922 تا 961 قبل از میلاد بر یهودیه و بخش بزرگی از شبه جزیره عربستان و خاور میانه حکومت می کرده است. در قرآن کریم و تورات از تدبیر و حکومت مقتدرانه این پیامبر بزرگ که دامنه آن تا موجودات غیبی مانند جن و ملائکه را نیز دربرگرفته بود به خوبی یاد شده است. به اعتقاد مورخین دیوار ندبه در اورشلیم بخشی از بنای معبد معروفی می باشد که توسط آن حضرت ساخته شده است.

ص: 127

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ

ما به داود و سلیمان علم قابل ملاحظه ای بخشیدیم و آن ها گفتند حمد از آن خداوندی است که ما را بر بسیاری از بندگان مؤمنش برتری بخشید. (15 / نمل)

حضرت سلیمان با کمک علوم الهی توانست بر رقیب و برادر بزرگتر خود برای جانشینی و حکومت پیروز شود .

جالب این که بلافاصله بعد از بیان موهبت بزرگ « عِلْم » ، سخن از « شکر » به میان آمده ، تا روشن شود هر نعمتی را شکری لازم است و حقیقت شکر آن است که از آن نعمت در همان راهی که برای آن آفریده شده است استفاده شود و این دو پیامبر بزرگ از نعمت علمشان در نظام بخشیدن به يك حکومت الهی

ص: 129

حداکثر بهره را گرفتند.

ضمناً آن‌ها معیار برتری خود را بر دیگران در «عِلْم» خلاصه کردند، نه در قدرت و حکومت و شکر و سپاس را نیز در برابر علم شمردند نه بر مواهب دیگر چرا که هر ارزشی است برای علم است و هر قدرتی است از علم سرچشمه می‌گیرد.

ص: 130

شهر اسقلان یکی از شهرهای باستانی فلسطین که در زمان حضرت سلیمان خراج گذار دولت مرکزی بوده است .

این شهر باستانی یکی از مراکز اصلی فلسطین بوده که در کنار دریای مدیترانه قرار دارد خصوصا در سال های 900 تا 1200 قبل از میلاد این شهر یکی از پنج شهر بزرگ فلسطین بوده است .

ص: 132

16 - تمدن باستانی قوم سبأ

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ

و برای قوم سبأ از جنوب و شمال دو بوستان آفریدیم بخورید از رزق خدای خود و شکر او را به جای آرید که شهری نیکو و خدائی آمرزنده دارید. (15 / سبأ)

تمدن قوم سبأ حدود 1000 سال قبل از میلاد و ملکه سبأ معاصر حضرت سلیمان نبی بوده است.

ص: 134

سبأ نام یکی از تمدن های باستانی جنوب غربی شبه جزیره عربستان بوده است، که پایتخت آن شهر باستانی مَآرِبِ نَزْدِیْکِ شهر کنونی صنعا در کشور یمن می باشد. داستان ملاقات ملکه سبأ و حضرت سلیمان در قرآن و تورات آمده و قوم سبأ از نژاد سامی و زبان آنها عربی بوده است.

ص: 136

17 - الیاس پیامبر بنی اسرائیل

وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ. إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ. أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ

و به درستی که الیاس هر آینه از پیامبران است. هنگامی که به قومش گفت آیا (از گناهان) پرهیز نمی کنید؟ آیا (بت) بعل را فرا می خوانید و بهترین آفرینندگان را وامی گذارید؟ (123 - 125 / صافات)

حضرت الیاس یکی از مهم ترین پیامبران بنی اسرائیل بود که در قرن 9 قبل از میلاد در شهر بعلبک می زیست. در همین ایام بنی اسرائیل بتی به نام بعل را در شهر بعلبک می پرستیدند و لغت بعلبک یعنی شهر بعل. پادشاه آنان بنام اهاب مردم را به پرستیدن بت بعل تشویق می کرد. (1)

ص: 138

فنییه یکی از اقوامی بود که در زمان حضرت الیاس به پرستش بت بعل مبادرت می ورزیدند. این قوم دریانورد و تجارت پیشه بر ساحل شرقی دریای مدیترانه و بسیاری از جزایر این دریا سیطره داشتند.

شهر بعلبک که هم اکنون به همین نام در لبنان قرار دارد یکی از شهرهای تمدن فنییه بوده است. شهرهای مهم دیگر فنییه عبارت اند از بیلس، بیروت، تیر، سیدون و جبیل که هم اکنون در کشور لبنان قرار دارند. اهاب پادشاه بنی اسرائیل که در سال های 869 تا 876 قبل از میلاد حکومت می کرد با ازدواج با یک شاهزاده فنییه بت پرست شد و بنی اسرائیل هم با تشویق او به پرستش بعل روی آوردند.

ص: 140

این پادشاه دو جنگ بزرگ با بن حداد پادشاه سوریه نمود اما در سومین نبرد بر اثر اصابت تیر به هلاکت رسید.

به اعتقاد مسیحیان الیاس نبی قبل از ظهور حضرت عیسی بن مریم که هم اکنون نیز زنده است ظاهر خواهد شد.

قوم دریانورد فنقیه که هم پیمان حضرت سلیمان نبی بودند از سواحل شرقی مدیترانه و از جنگل های اطراف چوب لازم را برای ساخت کشتی های بزرگ تجاری خود فراهم می نمودند .

این قوم متمدن در بسط حکومت سلیمان نبی به اکناف جهان و ساخت شهر اورشلیم، معبد معروف آن و کاخ آبگینه که از شکوه و عظمت آن

ص: 142

در آیات مربوط به ایمان آوردن ملکه سبأ در قرآن یاد شده است نقش فعالی داشته اند.

ساخت انواع صنایع شیشه سازی، کشتی سازی، رنگ سازی، ظروف فلزی و غیره از جمله صنایع پیشرفته این قوم بوده است.

ص: 143

18 - ارمیای نبی و قوم بنی اسرائیل

وَقَضَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا

ما به بنی اسرائیل در کتاب (تورات) اعلام کردیم که دوبار در زمین فساد خواهید کرد و برتری جویی بزرگی خواهید نمود. (4 / اسراء)

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَىٰ بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا

هنگامی که نخستین وعده فرارسد مردانی پیکار جو را بر شما می فرستیم (تا سخت شما را درهم کوبند حتی برای بدست آوردن مجرمان)
(خانه ها را جستجو می کنند و این وعده ای است قطعی). (5 / اسراء)

ص: 146

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا

سپس شما را بر آن ها چیره می کنیم و اموال و فرزندانتان را افزون خواهیم کرد و نفقات شما را بیشتر (از دشمن) قرار می دهیم .
(6/اسراء)

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا

اگر نیکی کنید به خودتان نیکی می کنید و اگر بدی کنید بازهم به خود می کنید. (7 / اسراء)

در اواخر قرن هفتم و اوایل قرن ششم قبل از میلاد بنی اسرائیل به بت پرستی و گناهان بزرگ روی آوردند و از آئین توحید ابراهیمی دور شدند.

تصویر تاریخی بقایای معبد بعل در هارمجدون، محل پرستش بت بعل توسط مفسدین بنی اسرائیل را در محل کنونی نشان می دهد.

ص: 147

در این محل بت پرستان یهود جمع می شدند و به پرستش بت بعل همراه با عیش و نوش و جشن و شادی می پرداختند. در نقاطی مانند تصویر روبرو شبیه به معرکه های شبانه در دنیای افسارگسیخته غرب اعمال جنسی در ملأ عام همراه با پایکوبی در حضور بت بعل انجام می شد. امروز بت آزادی به جای بت بعل در میان ملل غربی همراه با جشن و شادی (شو) به جای خدای یگانه پرستش می شود و به این اعمال زشت و شیطانی القاب پرطمطراق به نام حقوق بشر، آزادی، دموکراسی و مانند آن می دهند.

ص: 148

ارمیای نبی یکی از پیامبران بنی اسرائیل بود که در این دوران سخت از تاریخ وظایف سنگین نبوت را برعهده داشت. از این دوران فساد در قرآن کریم به عنوان اولین دوره تباهی که منجر به نابودی استقلال یهود و آغاز آوارگی جهانی آنان بود یاد شده است. از معجزات معاصر قرآن کریم استقلال مجدد بنی اسرائیل بعد از 2600 سال می باشد که در آیه فوق به عنوان آغاز دومین دوره فساد و ثروت اندوزی و افزایش نسل به آن اشاره شده است.

در سال های پایانی سلطنت پادشاهی یهود، ارمیای نبی از جانب پروردگار وظیفه یافت تا بنی اسرائیل را که به گناهان بزرگی آلوده شده بودند به سوی خدای یگانه بازگرداند. وی پس از امتناع بنی اسرائیل جهت بازگشت به دین حق، به فرمان الهی مأموریت یافت تا پیشگویی نزول عذاب الهی و اسارت بنی اسرائیل

ص: 150

را به دست بخت النصر به علت گناهانشان اعلام کند، اما آنان نه تنها به این پیام الهی بی اعتنایی کردند بلکه روحانیون درباری، ارمیای نبی را مورد شکنجه و آزار قرار داده و او را زندانی کرده و به مرگ تهدید نمودند و آن پیامبر الهی را به خیانت و جاسوسی متهم کردند.

ص: 151

تصویر مهر روبرو همراه با اثر انگشت در حاشیه آن به عقیده کارشناسان متعلق به اِرمیای نبی است که در سال های اخیر برای عبرت آیندگان در فلسطین یافت شده است.

ص: 152

یکی از یاران وفادار این پیامبر الهی باروچ نام داشت که در این سال های سخت در کنار ارمیای نبی باقی ماند. پادشاه یهود در سال 609 قبل از میلاد با نکو (1) فرمانروای مصر جنگید اما شکست خورده و زندانی شد و شخصی به نام الیاکیم دست نشانده مصر در محلی به نام یهودیه شد. در سال 605 قبل از میلاد بخت النصر پادشاه بابل شد و با سپاهیان نکو فرمانروای مصر در (کارچمیش) مقابله کرد و آنان را شکست داد. به همین دلیل از عبادت ارمیای نبی در کنیسه جلوگیری شد لذا ارمیا نامه ای به یار وفادار خود باروچ نوشت تا در کنیسه برای مردم خوانده شود در این نامه قریب الوقوع بودن عذاب الهی و

ص: 154

. Neco -1

اسارت یهود به دست بخت النصر به مردم در معبد اعلام شد و از آنان خواسته شد تا به مصریان تکیه و اعتماد نکنند زیرا عذاب آنان به دست بخت النصر شدیدتر خواهد شد، اما پادشاه یهودیه ارمیای نبی و یارانش را مورد تعقیب قرارداد و نامه ارمیای نبی را به دوپاره کرده و آن را سوزاند. باروچ یار وفادار ارمیای نبی یک نسخه از نامه وی را در یک خمره قرار داد و دفن کرد تا برای آیندگان در تاریخ ضبط شود و این لحظات حساس و سرنوشت ساز عبرت آینده شود.

ص: 155

در سال 598 قبل از میلاد بنی اسرائیل به کمک مصریان به مقابله با بخت النصر شتافتند اما شکست خورده و به اسارت بابلیان تن دادند و شهر و

ص: 156

معبد سلیمان و داود علیهم السلام در آتش سپاهیان بخت النصر سوخت و بدین ترتیب پیشگویی ارمیای نبی مبنی بر عذاب و اسارت بنی اسرائیل تحقق یافت.

بخت النصر به علت گسترش تصرفاتش در آسیای غربی و بر جای گذاشتن آثار تاریخی فراوان در شهرهای تابع بابل به عنوان بزرگترین و مشهورترین پادشاه از سلسله کلدانیان شناخته شده و در سال 582 تا 605 قبل از میلاد حکومت مقتدرانه و جبارانه را ایجاد نمود. بخت النصر پس از پیروزی بر فرمانروای مصر در نبرد معروف به (کارچمیش) قوی ترین ارتش جهان را در اختیار داشت. بخت النصر در مهرماه سال 605 قبل از میلاد به بابل بازگشت و از این زمان به مدت 8 سال با پادشاهان سوریه، فلسطین و مصر جنگید و تصرفات زیادی را در این مناطق به دست آورد. بخت النصر در فروردین سال 597 با

ص: 158

پادشاه یهودیه جنگید و او را اسیر نموده اورشلیم را به تصرف خود در آورد و بسیاری از مردم یهود را به اسارت به بابل برد و پیشگویی ارمیای نبی به فرمان الهی تحقق یافت و استقلال یهودیان برای 2600 سال از بین رفت. قرآن کریم در آیه 5 سوره اسراء به فساد بنی اسرائیل و از بین رفتن استقلال و شکست آنان تصریح فرموده:

بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَىٰ بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا.

مردانی پیکار جو را بر شما می فرستیم (تا سخت شما را درهم کوبند حتی برای بدست آوردن مجرمان) خانه ها را جستجو می کنند و این وعده ای است قطعی.

قرآن کریم در آیه 6 / اسراء بازگشت قدرت به بنی اسرائیل را اعلام می دارد:

ص: 160

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا: سپس شما را (به دست کوروش هخامنشی) بر آن ها چیره می کنیم و اموال و فرزندانتان را افزون خواهیم کرد و نفرات شما را بیشتر (از دشمن) قرار می دهیم.

لازم به توضیح است که حضرت ارمیا بازگشت مجدد بنی اسرائیل را بعد از يك دوره اسارت 70 ساله قبلاً به فرمان الهی به مردم اعلام کرده بود.

ص: 161

19 - کورش هخامنشی پادشاه پارس

کورش هخامنشی فرزند کمبوجیه اول به مدت 20 سال در سال های 530 تا 550 قبل از میلاد پادشاه پارس شد. زمانی که کورش در سال 558 میلادی فرمانروای پارس در بخشی از آنتشان (1) شد تحت حکومت مرکزی مادها قرار داشت، پس از 5 سال رهبری شورشی را بر علیه حکومت مادها (550 قبل از میلاد) بر عهده گرفت و حکومت ماد را شکست داده و آن ها را برانداخت و خود را به عنوان پادشاه پارس نامید، دامنه حکومتش از رود هالیس در آسیای صغیر تا مرز شرقی دولت لیدی و دولت بابل در جنوب و غرب پارس

1- خوزستان فعلی .

ص: 162

گسترش داشت. چهار دولت لیدی، بابل، مصر و اسپارت تلاش نمودند تا دولت کوروش را براندازند، اما در سال 546 حکومت لیدی به دست پارس ها سقوط کرد و در سال 539 قبل از میلاد دولت بابل به تسخیر کوروش درآمد.

وَ يَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقُرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا

و از تو درباره « ذوالقرنین » سؤال می کنند ، بگو به زودی گوشه ای از سرگذشت او را برای شما بازگو خواهم کرد. (83 / کهف)

نخستین مطلبی که در این جا جلب توجه می کند این است که « ذوالقرنین » که بود و (صاحب دو قرن) چرا به این نام نامیده شده است ؟

نظریه مشهور و قابل قبول که ضمنا جدیدترین آن ها محسوب می شود همان است که دانشمند معروف اسلامی « ابوالکلام آزاد » که روزی وزیر فرهنگ کشور هند بود ، در کتاب محققانه ای که در این زمینه نگاشته است آمده است. (1)

ص: 164

1- این کتاب به فارسی ترجمه شده و به نام «ذوالقرنین یا کورش کبیر» انتشار یافته است.

طبق این نظریه ذوالقرنین همان « کورش کبیر » پادشاه هخامنشی است که به عدالت و مردم داری و مهرورزی معروف بود.

بعضی معتقدند این نام گذاری به خاطر آن است که او به شرق و غرب عالم رسید که عرب از آن تعبیر به قَرْنِي الشَّمْسِ (دو شاخ آفتاب) می کند .

بعضی دیگر معتقدند که این نام به خاطر این بود که دو قرن زندگی یا حکومت کرد و در این که مقدار قرن چه اندازه است نیز نظرات متفاوتی دارند .

بعضی می گویند در دو طرف سر او برآمدگی مخصوصی بود و به خاطر آن به ذوالقرنین معروف شد، این نظریه با توجه به تصویر اثر باستانی موجود در پاسارگاد شیراز که دو شاخ را بر روی سر مجسمه کوروش نشان می دهد، به واقعیت نزدیک تر است.

دولت پارس به مدت دو قرن بزرگترین حکومت جهان را در اختیار داشت. کوروش فرمانروائی قدرتمند و مهربان بود و به اسرای یهود اجازه بازگشت به اورشلیم را داد و به آنان کمک نمود تا معبد سلیمان را دوباره برپا نمایند.

ص: 166

کوروش در زمان دفع قبایل شرقی ماساگت ها کشته شد و فرزندش کمبوجیه دوم پادشاه پارس گردید.

قرآن کریم در ادامه آیه 6 سوره اسراء می فرماید: **وَ اَمَدَدْنَاكُمْ بِاَمْوَالٍ وَ بَنِينَ وَ جَعَلْنَاكُمْ اَكْثَرَ نَفِيرا: و کمک کردیم به شما با اموال و فرزندان و گردانیدیم شما را اکثریتی از نفرات .**

این بخش از آیه دوران آزادی از اسارت تا حال را دربرمی گیرد زیرا بنی اسرائیل در این مدت 2600 سال از نظر اموال و اولاد در حال افزایش بوده اند. به طوری که در اکثر کشورهای بزرگ دنیا دارای منابع مالی و جمعیت قابل توجهی هستند.

یهودیان از قدیمی ترین نژادهای تاریخ می باشند که سابقه آنان به

ص: 168

بیش از 3000 سال می رسد. در این مدت طولانی در اغلب کشورهای دنیا سکنی گزیده اند و برخوردهای زیادی با ملل دیگر جهان داشته اند.

دین آسمانی یهود دارای آثار بسیار عمیقی بر تاریخ تمدن بشری است.

دین مسیحیت از بخشی از دین یهود به وجود آمده است و دین اسلام بسیاری از اصول و عبادات این دین را مورد تأیید قرار می دهد. تاریخ تمدن غرب آمیختگی گسترده ای با تعالیم یهودیت دارد.

یهودیان از نژاد حضرت یعقوب می باشند، یهودیان دارای اعتقاد به خدای یگانه اند و مانند هر ملت دیگری با خدای خود پیمان هایی بسته اند، یهودیان ملل دیگر را در پیمان خود شریک نمی دانند و به همین جهت سایر ملل را از خود جدا می دانند، اما دین مسیحیت و اسلام چنین امتیاز منحصر به فردی را

ص: 169

نمی پذیرند. بعضی از افراطیون یهودی خود را فرزندان خدا می دانند. همین اعتقادات انحصاری موجب شده تا یهودیان خود را از دیگر ملل جهان جدا کنند و همین امر سبب شده تا مسیحیت بیش از دین یهود گسترش یابد.

در تاریخ یهودیت برای دوران های کوتاهی بعد از قرن 5 میلادی افراد دیگر را به عنوان عضو دین یهود می پذیرفتند، اما چگونگی این پذیرش های موقت به خوبی بر محققان روشن نیست. منابع بسیاری در تاریخ پارس، یونان و اعراب این عضوپذیری را ثبت کرده اند.

بیشترین تمرکز جمعیت کنونی یهود در آمریکا و دولت اسرائیل می باشد. تعداد یهودیانی که در آمریکا زندگی می کنند 9/5 میلیون نفر می باشد و 6/4 میلیون نفر یهودی هم اکنون در اسرائیل به سر می برند، تعداد یهودیان در

ص: 170

کانادا بیش از 350000 نفر می باشد که اغلب در تورنتو و مونترال زندگی می کنند. جمعیت قابل توجهی از یهودیان هم اکنون در کشورهای آرژانتین، استرالیا، روسیه، اکراین، آفریقای جنوبی، اروپای جنوبی، اروپای غربی و ایران زندگی می کنند.⁽¹⁾

یهودیان کشورهای اروپایی با احساس قوی ملی گرایی خصوصا در قرن 19 کوشیدند تا حضور نسبی بیشتری نسبت به سایر ملل در تحقیقات و مجامع علمی و دانشگاهی جهان داشته باشند، تلاش آنان در این زمینه چشمگیر و موفقیت آمیز بوده است. یهودیان در بسیاری از کشورها علاوه بر فعالیت های

ص: 171

1- دایرة المعارف انکارتا، jews

علمی تخصصی حضور فعالی در مدیریت های دولتی و سیاسی داشته اند. به علاوه یهودیان بانکداران و تجار موفق در همه کشورهای جهان می باشند. مجموعه عملکرد موفقیت آمیز یهودیان به عنوان يك ملت در زمینه مالی، علمی، سیاسی و تجاری و ازدیاد نسل آنان دلیل يك نوع برتری و فضل است که خداوند در قرآن کریم در آیه 6 سوره اسراء و آیات دیگر به بنی اسرائیل وعده داده است تا آنان را بعد از يك دوره شدید محرومیت با ازدیاد مال و فرزندان امداد و یاری کند و هم اکنون همه جهانیان شاهد اوج تحقق این وعده الهی هستند. اثر دعای حضرت ابراهیم در تحقق این موفقیت بسیار ملموس است.

يك پیشگویی حیرت انگیز قرآن کریم را در آیه 7 / اسراء امروزه شاهد هستیم که به بنی اسرائیل می فرماید:

ص: 172

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُئُرُوا آؤُجُوهَكُمْ وَ لِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَ لِيُبَيِّرُوا مَا عَلَوْا تَبِيرًا

اگر نیکی کنید به خودتان نیکی می کنید و اگر بدی کنید باز هم به خود می کنید و هنگامی که وعده دوم فرا رسد (آن چنان دشمن بر شما سخت خواهد گرفت که) آثار غم و اندوه در صورت هایتان ظاهر می شود و داخل مسجد (اقصی) می شوند، همان گونه که در دفعه اول وارد شدند و آن چه را زیر سلطه خود می گیرند در هم می کوبند.

پیشگویی قرآن تحقق بلای آسمانی دیگری در آینده شبیه اسارت بابل به دست بخت النصر است که گناهان بی حد بنی اسرائیل موجب بروز آن بلایای بزرگ بوده است و در آینده نیز در صورت تکرار بت پرستی (پول پرستی) و

ص: 173

خودپسندی (خودپرستی) و فساد علی رغم فضل و برتری خدادادی دچار آن خواهند شد. در این آیه به بنی اسرائیل هشدار داده شده است که در صورت عدم بازگشت به خوبی و نیکوکاری بلا یای آینده مانند عذاب وعده داده شده توسط ارمیای نبی موجب از دست رفتن استقلال و اسارت مجدد آنها خواهد شد.

در آیه 8 سوره اسراء چنین آمده است:

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمُ ۖ وَإِنْ عُذْتُمْ عُنَا ۖ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا

شاید خداوند به شما مهربانی کند و اگر دشمنی کنید ما هم دشمنی می کنیم.

و در ادامه آیه علاوه بر وعده عذاب در دنیا وعده جهنم را هم بر اثر زیاده روی ها در فساد و قتل و کشتار به بنی اسرائیل می دهد. هم اکنون جهانیان شاهد تدروی ها، خودپسندی ها و فساد دولتمردان اسرائیل در

ص: 174

جهان هستند.

ص: 175

بخت النصر قبل از پادشاهی فرماندهی سپاه بزرگی را بر عهده داشت و فتوحات زیادی را در مقابل حریف قدرتمند مصری خود در کرچ - میش واقع در سوریه کنونی به دست آورد و بدین ترتیب قدرتمندترین ارتش منطقه خاورمیانه را به وجود آورد. بعد از این پیروزی بزرگ بخت النصر به بابل بازگشت و در 20 شهریور 605 قبل از میلاد به پادشاهی رسید. در هشت سال اولیه حکومتش با پادشاهان سوریه، فلسطین، مصر و قبایل عرب جنگ های گسترده ای نمود. در 26 اسفند سال 597 قبل از میلاد اورشلیم را تصرف نمود و از میان یهودیان پادشاهی دست نشانده بر یهودیه از طرف خود تعیین نموده و بسیاری از بنی اسرائیل را به اسارت به بابل برد. در همین ایام شورش بزرگی در بابل و یهودیه بر علیه او صورت گرفت که به شدت سرکوب شد و اسیران بیشتری از

بنی اسرائیل به بابل برده شد. یکی از اقدامات قابل توجه بخت النصر ایجاد دیواری شبیه به دیوار چین در شمال بابل برای جلوگیری از تهاجم حکومت قدرتمند ماد بود.

یکی از عجایب هشتگانه باغ های معلق بابل بود که بخت النصر برای همسر ایرانی (مادی) خود ساخت. حضرت ارمیا و دانیال علیهم السلام در زمان این پادشاه ظالم و قدرتمند می زیسته اند.

ص: 177

20 - بابل دروازه خدا در دوران باستان

بابل به معنی باب یعنی دروازه خدا و مهمترین شهر دوران باستان می باشد. خرابه های این شهر هم اکنون در منطقه وسیعی در شرق رودخانه فرات در 90 کیلومتری جنوب بغداد قرار دارد. این شهر مرکز تمدن کلدانیان در هزاره اول و دوم قبل از میلاد بوده و سوابق این شهر به دوران تمدن های قبل از تاریخ بازمی گردد. 4200 سال قبل بابل با معبدی بزرگ نزدیک شهر باستانی اور که محل زندگی حضرت ابراهیم بوده قرار داشت. در 3595 سال قبل بابل اهمیت فوق العاده ای پیدا نمود و جایگزین شهر اور شد و در زمان بخت النصر به اوج قدرت و وسعت خود رسید و مرکز آسیای جنوب غربی گردید.

ص: 179

يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَءَاتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا. وَحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا

ای یحیی بگیر کتاب را به قدرت و ما در کودکی به او حکم نبوت را دادیم و با لطف خاص ما تقوی را فراگرفت و او پرهیزگار بود. (12 و 13 / مریم).

حضرت یحیی در زمان هرود انتیپاس که در سال های 21 قبل تا 39 بعد از میلاد بر جلیله حکومت می کرد به پیامبری بر بنی اسرائیل مبعوث شد. مبارزه حضرت یحیی با ظلم و فساد هرود موجب شهادت آن حضرت به علت خشم فرمانروا و دسیسه سالومه معشوقه هرود شد. به هرود در کتاب انجیل زیاد اشاره شده است .

ص: 181

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا

جبرئیل گفت: من فرستاده پروردگارت هستم تا پسری پاک به تو ببخشم. (19 / مريم)

ص: 183

حضرت یحیی در کنار رود اردن به حضرت عیسی بن مریم غسل تعمید داد و بدین ترتیب رسالت حضرت عیسی رسماً آغاز گردید.

ص: 185

وَ السَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَ يَوْمَ أَمُوتُ وَ يَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا. ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ

و سلام بر من روزی که بمیرم و روزی که زنده شوم. این است عیسی بن مریم سخن درستی که در آن شك می کنند. (33 و 34 / مریم)

ص: 187

حضرت عیسی در زمان فرمانروایی هرود معروف به کبیر (34 تا 37 قبل از میلاد) به دنیا آمد. هرود کبیر حاکم ظالم و خونریزی بود و برای جلوگیری از ظهور حضرت عیسی دستور داده بود تا تمام نوزادان را به قتل برسانند.

ص: 189

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا

آيا پنداشتي كه اصحاب كهف و رقيم از آيات عجيب ما هستند. (9 / كهف)

واقعۀ اصحاب كهف كه از مؤمنين مسيحي بوده اند در شهر افسوس در تركيه كنوني در نزديكي بندر ازمير اتفاق افتاده است. اين شهر بسيار قديمي در دوره اي از تاريخ خود داراي يكي از عجائب هفتگانه جهان بوده است. و داستان بسيار عجيب اصحاب كهف كه به اعجاب انگيز بودن آن در قرآن كريم اشاره اي رفته در اين شهر اتفاق افتاده است.

اين شهر در قرون اوليه رشد مسيحيت يكي از مراكز گرايش به اين دين الهی

بوده است.(1)

ص: 192

1- بحار الانوار، جلد 14، صفحه 439، باب 27، افسوس .

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةَ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا

آن گاه که آن جوانان در غار پناه گرفتند، پس گفتند: پروردگارا به لطف خاص خود به ما رحمتی فرما و برای ما وسیله رشد و هدایتی مهیا فرما. (10 / کهف)

ص: 194

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذَا أَبَدَا

به درستی که اگر ایشان دست یابند بر شما سنگسارتان کنند یا بازگردانند شما را در ملت و آئین خویش و در این صورت تا ابد هرگز رستگار نشوید. (20 / کهف)

ص: 196

امپراطور روم در این زمان دقیانوس نام داشت و نام لاتین این امپراطور ظالم دسیوس گالوس بود (لغت نامه دهخدا کلمه دقیانوس) و مردم را از دین راستین توحیدی مسیحیت منع می کرد و دستور کشتار و مصادره اموال مسیحیان را در امپراطوری روم صادر کرده بود. شهر افسوس در نزدیکی بندر ازمیر در ترکیه کنونی در آن زمان یکی از مراکز مهم تبلیغ مسیحیت بود. برای پیدا کردن مسیحیانی که ایمان خود را از ترس ظلم او مخفی نگه می داشتند دستور داده بود تا برای بت ها قربانی کنند و برای قربانی خود تأیید رسمی و دولتی بگیرند.

ص: 198

... فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا

اکنون يك نفر را با این سکه ای که دارید به شهر بفرستید تا بنگرد کدامین نفر از آن ها غذای پاك تری دارند ، از آن مقداری برای روزی شما بیاورد ، اما باید نهایت دقت را به خرج دهد و هیچ کس را از وضع شما آگاه نسازد . (19 / كهف)

ص: 200

دقیانوس امپراتور معروف و خونخوار روم که نام او گایوس دسیوس (1) بوده است به علت دستور تعقیب و کشتار مؤمنین مسیحی در تاریخ عرب شهرت زیادی یافته است. او ابتدا فرماندهی یک لشکر روم را در حوزه رودخانه دانوب به عهده داشت و سپس با پشتیبانی لشکریانش امپراتور روم گردید و در سن 50 سالگی اولین امپراتور رومی بود که در میدان جنگ کشته شد.

یک نمونه از سکه های بدست آمده از این امپراتور خونخوار در تصویر مقابل نشان داده شده است.

ص: 202

.Decius Gaius -1

كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ. وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ. وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ. كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ. فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ
وَ مَا كَانُوا مُنظَرِينَ

چه بسیار باغ ها و چشمه سارها، کشتزارها و منازل عالی و نعمت هایی که در آن ها بهره مند بودند باقی گذاشتند. ما (ناز و نعمت) آن ها را ارث به قوم دیگر دادیم. و گریه نکرد بر آن ها آسمان و زمین و مهلت (بر هلاکشان) به آن ها داده نشد. (25 - 29 / دخان).

رود نیل و ساحل حاصلخیز آن یکی از پرآب ترین و سرسبزترین سرزمین ها همواره دارای کشتزارها و باغ های بسیار گسترده ای در جهان بوده است، همین موهبت الهی سبب شد تا مصر باستان به عنوان یکی از بزرگترین تمدن های بشری در دامان آن متولد شده و رشد یابد.

تصویر مقابل نمونه ای از جواهرات مصری در زمان فراعنه است که در قبر فرعون توتان خامون کشف شده است، این جواهر سلطنتی قطعه ای از سینه بند بزرگی است که به شکل يك کرکس ساخته شده است.

ص: 216

تصویر مقابل يك نمونه از امکانات رفاهی تمدن مصر باستان را که يك تختخواب زینتی از يك مجموعه مبلمان می باشد نشان می دهد. این تختخواب که شبیه به يك گاو ساخته شده در مقبره توتان خامون یکی از فراعنه مصر به دست آمده است که هم اکنون در موزه قاهره نگهداری می شود .

ص: 218

تصویر مقابل صلیب مصر باستان است به نام آنخ که به عنوان سمبل حیات در نوشته های هیروگلیف و اشیاء هنری به کار گرفته می شده است.

ص: 220

تصویر مقابل نقاشی متعلق به حدود 4500 سال قبل از تمدن مصر باستان است که بر دیوار يك مقبره نقش شده. حکایت از آن دارد که فراعنه مصر باستان به دنبال محیطی امن و جذاب برای روح خود پس از مرگ بودند و تصویر انواع امکانات مادی برای دنیای پس از مرگ را در کنار جسد خود حک می کردند تا در اختیار روح آنها قرار گیرد .

ص: 222

تصویر مقابل مجسمه یکی از خدایان مصر به نام (سرکت) که در مقبره توتان خامون به دست آمده است. این مجسمه از طلا ساخته شده است. دقت و ظرافت این کار هنری صنعتی نمایانگر تمدن پیشرفته ای است که از همه بهره های يك زندگی راحت و پرنعمت برخوردار بوده است.

ص: 224

تصویر روبرو مجسمه يك الهه مصر باستان به نام (باست) است که به شکل گربه از جنس برنز با چشمان درخشانی از جنس شیشه حدود 28 قرن قبل ساخته شده است.

ص: 226

مجسمه رویو که در حال نشستن به ارتفاع 165 سانتیمتر ساخته شده دارای تمام ظرافت های متصوّر هنری می باشد که فرعون (خافر) را که در 4500 سال قبل می زیسته به بهترین سبک هنری و با بهترین خطوط هندسی ممکن نشان می دهد که از جنس دایوریت بوده و دارای مقاومت بسیار خوبی است.

ص: 228

تصویر مقابل اشیاء نمونه ای از طلسم هایی است که به اعتقاد مصریان باستان می تواند صاحب آن را از بلا یا و حوادث حفظ کند، نمونه ها از سمت چپ شامل يك پایه ستون، دکمه، سوزن، در قسمت وسط تمثيل يك کرکدیل و در قسمت پایین تمثيل يك بت به نام هوروس که به شکل عقاب و بت دیگری به نام (بس) که سمبل موسیقی و رقص بوده است دیده می شود.

ص: 230

26 - بیت المقدس (مسجد الاقصی) اولین قبله مسلمانان

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

پاك و منزه است خدائی كه شبانه برد بنده اش را از مسجدالحرام به مسجدالاقصى كه برکت دادیم پیرامونش را تا بنمایانیم او (پیامبر) را از آیات خود همانا او (خداوند) شنوای بیناست. (1/اسراء)

مسجدالاقصى در شهر بیت المقدس اولین قبله مسلمین بوده است كه هم اکنون به گنبد الصخره و مسجدالاقصى معروف است. این شهر مركز حكومت آسمانی حضرت سلیمان بود. در سال 922 حضرت سلیمان وفات یافت و حكومت بنی اسرائیل به دو قسمت تقسیم شد و تا قرن 6 قبل از میلاد اورشلیم مركز حكومت یهودیه بود كه به دست بخت النصر ویران و بعداز تجدید بنا به وسیله كوروش هخامنشی در سال 538 (ق.م) برای بار دیگر در سال 70 (ب.م) به جز دیوار غربی معبد سلیمان به دست رومیان به کلی ویران گردید. (1)

ص: 232

فہرست منابع:

- 1 - قرآن کریم
- 2 - تفسیر المیزان
- 3 - تفسیر نمونہ
- 4 - حیات القلوب
- 5 - بحار الانوار (فہرست کلمات: افسوس و اصحاب کھف)
- 6 - فرهنگ دہخدا (دقیانوس)
- 7 - دائرۃ المعارف انکارتا (حضرت نوح، حضرت داوود: دیوید، حضرت سلیمان: سولمون، حضرت ابراہیم: ابرام، حضرت یوسف: جوزف، حضرت موسیٰ: موسز، فرعون: فار او، حضرت الیاس، بیت المقدس (اورشلیم)، بخت النصر، همورابی، عیلام، سینا، افسوس، دقیانوس، دسیوس، فنیقہ، ملکہ سبأ، کوروش، سیروس، خشایارشاہ: گزروس).
- 8 - منابع اینترنٹ، خروج: اگزودس، داود، سلیمان، ملکہ سبأ، بیت المقدس (اورشلیم)، یوسف، دسیوس، کوروش، نوح، حضرت موسیٰ، سینا، ملکہ سبأ، دسیوس، فرعون و...

متن تأییدیه حضرت آیه الله سید علی اصغر دستغیب... 5

سخن ناشر... 7

مقدمه... 9

عبرت از تاریخ در کلام علی... 10

باستان شناسی قرآن کریم... 12

سراغاز باستان شناسی... 14

خط میخی در ایران باستان و جهان... 16

1 - خانه کعبه... 24

ص: 235

فهرست مطالب

موضوع - صفحه

2- قبر حضرت آدم، نوح ... 26

3- مسجد کوفه... 28

4- کشتی نوح... 30

5- نمرود پادشاه معاصر ابراهیم... 44

6- مسجد سهله... 46

7- شهر الخلیل ... 48

8- قوم لوط... 50

9- ماجرای باستانی یوسف ... 54

ص: 236

- 10 - موسی و فرعون... 72
- 11 - مجسمه فرعون رامسس دوم... 76
- 12 - جسد فرعون آینه عبرت در تاریخ... 108
- 13 - داود پیامبر... 112
- 14 - سلیمان پیامبر جنّ و انس... 114
- 15 - شهر اسقلان... 118
- 16 - تمدن باستانی قوم سبأ... 120
- 17 - الیاس پیامبر بنی اسرائیل... 124

18 - ارمیای نبی و قوم بنی اسرائیل... 132

بُخْتُ النَّصْر... 142

19 - کورش هخامنشی پادشاه پارسیان... 148

20 - بابل دروازه خدا در دوران باستان... 164

21 - یحیی پیامبر معاصر هرود... 166

22 - مریم مقدّس... 168

23 - عیسی مسیح... 172

ص: 238

فهرست مطالب

موضوع - صفحه

24 - اصحاب كهف و امپراطور دقيانوس ... 176

دقيانوس ... 186

25 - تمدن مصر باستان ... 198

26 - بيت المقدس (مسجد الاقصى) اولين قبله مسلمانان ... 216

ص: 239

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه موفق به تولید نرم افزارهای تلفن همراه، کتاب خانه های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارک امام علیه السلام پشتیبانی می شود.

برای خدمت رسانی بیشتر شما هم می توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک میگوئیم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

